

al Tint, els artistes Enric Amer, Jaume Geli, Josep Masdevall i Silvestre Oliveras presenten «L'Exposició de l'any. Segona vegada». Les obres que s'hi mostren estan realitzades a vuit mans (els autors es reunien periòdicament i s'intercanviaven el material); el resultat final acaba essent una proposta atractiva: negar l'estil personal per tal de fondre's en una obra autènticament col·lectiva. Els artistes van estudiar belles arts a Barcelona en la mateixa promoció i durant uns anys també van compartir pis d'estudiants. L'exposició no traspua nostàlgia, sinó rigor. Però em queda un dubte: és millor la passió de la primera vegada o la saviesa de la segona?

LA SELVA

joan domènech

Un home de mar excepcional | Se'l coneixia a bastament a tota la Selva Marítima i a tota la zona costanera gironina per extensió. Pescador des de jove, patró de teranyina, president de la Confraria de Pescadors durant trenta-dos anys, creador d'una taverna típica -Sa Xarxa- en el temps del turisme, havia mantingut contactes sovintejats amb tots els estaments vinculats al mar. Però, més enllà de l'activitat professional, Joan Sala Lloberas, que és el protagonista d'aquesta crònica, havia immortalitzat l'ambient dels pescadors i el paisatge litoral en quadres singulars i en llibres oportunistes. Nascut el 1925, Sala Lloberas va sentir de seguida l'atracció pel dibuix i la pintura. Als dotze anys conegué

l'aquarel·lista Joan Llaverias, que passava els estius a Lloret, i sortí a pintar al seu costat. Freqüentà l'Escola d'Arts i Oficis que el pintor Joan Orihuel creà a la vila de marina en temps de la Guerra Civil. I també conegué i tractà altres artistes, com Ardanuy i Ventosa, que influïren en la seva formació. Participà en diverses exposicions col·lectives, i la primera d'individual la va fer l'any 1965. Tenia una pintura molt personal, eminentment figurativa, on dominaven els tons foscos, blavosos, verdosos, grisos, sense oblidar les ambientacions rogenques de les sortides de sol o dels captards. Era un excel·lent dibuixant de paisatges costaners a la ploma. Conscient de la progressiva desaparició del món de la pesca tradicional, va assumir, un bon dia de començament de la dècada de 1980, la responsabilitat de deixar constància per escrit d'aquell ambient irrepetible que havia viscut. L'any 1982 va redactar i il·lustrar un calendari referit als pescadors, on relatà vivències i explicà ormeigs. Aquell treball l'incentivà a seguir endavant seriosament, i el van seguir diversos llibres: *La gent de mar a Lloret* (1984), *Anècdotes i fets* (1990), *La costa de Lloret* (1990), *La pesca* (1994, en col·laboració amb l'autor d'aquestes ratlles), *El barri de Venècia*. *Mirant enrere* (1995, dedicat a la descripció del seu barri nadiu), *Històries de rem i de vela* (2006), *Lloret, imatges d'un passat* (2007, recull de dibuixos a ploma) i *Els nostres peixos* (2008). Cap a final del 2009 va córrer la veu que es trobava malament i que patia una greu malaltia al cap. Tot i que el vèiem encara animat, ha sucumbit en pocs mesos. Va morir el 15 de març, als 85 anys, i l'endemà, mentre l'enterraven, casualment a la platja de Lloret es tirava l'art,

un sistema de pesca ja en desús que es practicà aquell dia per poder ser filmat per TV3. Tot un símbol i un homenatge. Pocs dies després, s'improvissà una exposició pictòrica en record seu i es va publicar el seu llibre *Expressions i dites lloretenques, mullades d'aigua salada*, editat a corre-cuita perquè Joan Sala el pogués veure, cosa que no succeí. La costa selvatana ha perdut el notari d'una part de la seva vida. Un personatge important.

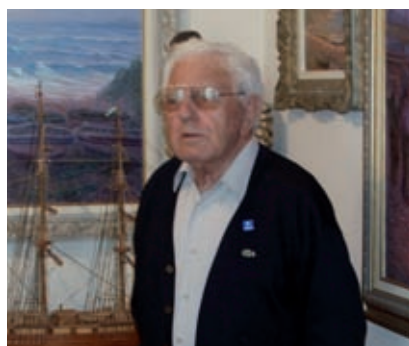
LA CERDANYA

erola simon

Rosa Aguilar i Puigcerver, cerdana de l'any | Des de fa 25 anys, l'Institut d'Estudis Ceretans, els Amics de Cerdanya i Ràdio Pirineus reconeixen anualment amb el títol de cerdà o cerdana de l'any la tasca feta en pro de la cultura i societat cerdana a persones, entitats i institucions de la comarca. Enguany el jurat ha volgut premiar la tasca de la Semproniana, pseudònim conegut de l'escriptora puigcerdanesa Rosa Aguilar i Puigcerver. Sóc testimoni de l'orgull i alegria amb què la Rosa ha rebut primer la notícia i després el premi, cosa que, al meu entendre, dóna tot el sentit a un guardó com aquest.

Cabrinetty, recordat per subscripció popular | Lolotí Marià Vayreda, en el seu llibre *Records de la darrera carlinada*, fa referència al brigadier liberal Josep Cabrinetty. Parlant dels èxits de les seves campanyes amb els generals Savalls i Tristany, diu amb aquestes paraules: «Proesa consemblant es reproduïa al cap de poc a Berga, amb millor

XAVI XARGAY



JOAN SALA LLOBERAS



ROSA AGUILAR. FOTO EROLA SIMON

èxit encara, i s'hauria repetit a Puigcerdà, de no ser que l'intrèpid Cabrinetty, a qui en Vila del Prat no aconseguí deturar, ens ensopegà amb la feina a mig fer, guanyant-se aquell dia l'estàtua que més tard li aixecà la capital de la Cerdanya». Vayreda es refereix al setge que els carlins de Savalls van establir sobre Puigcerdà l'abril de 1873 i que acabà amb l'alliberament de la vila per les tropes liberals de Josep Cabrinetty. L'any 1880 Puigcerdà va erigir una estàtua de pedra al bell mig de la plaça Major en record de la gesta del brigadier. El monument va presidir l'espai fins que el 1936 es va enderrocar i destruir. Avui, diferents entitats puigcerdaneses fan pinya per recuperar el símbol i, amb subscripció popular, agrair de nou l'alliberament a en Cabrinetty.

Sebastià Bosom, historiador de la Cerdanya | L'Arxiu Comarcal de la Cerdanya ha publicat recentment la bibliografia de qui va ser l'arxiver i historiador de Puigcerdà i la Cerdanya des de principi dels anys 80 fins a la fi de la seva vida, l'estiu del 2008. El recull de tot allò que va escriure Bosom respon a l'interès historiogràfic que ha tingut la seva extensa feina i al reconeixement públic que amics i conciutadans li han volgut retre. La publicació recull més de 120 entrades bibliogràfiques entre articles de revista, treballs monogràfics i col·laboracions de tot tipus, amb els quals va elaborar i construir la memòria de la comarca. La presentació de la bibliografia, ben aviat en línia al lloc web de la Biblioteca Comtat de Cerdanya, va aplegar un bon centenar de persones que un any i mig després de la seva mort van voler encara recordar-lo. Senyal inequívoc de molta feina feta amb el cor.

ARXIU COMARCAL DE LA CERDANYA



EL RIPOLLÈS *ramon alabau*

Les llengües, protagonistes | Massa sovint, quan ens apropem al fet educatiu, ensopeguem amb una hidra de molts caps: la mancança de mitjans, el desgavell social, la desmitificació de l'esforç, la rutina pedagògica, la pape-rassa administrativa, la deserció dels pares, l'absència de referents... Aleshores t'envaeix el desànim, t'amares de pessimisme. Tanmateix, a vegades descobreixes una d'aquelles activitats docents que t'empelten un bocí d'esperança i de sobte et poses a somiar. Com ara el Dia de les Llengües que va tenir lloc aquesta primavera a l'escola Doctor Robert de Camprodon. Encara hi ha mestres que no han renunciat a la màgia i malden perquè el futur sigui més habitable. Durant tot un matí, els nens i nenes del centre van compartir vivències en les quatre llengües que s'hi imparteixen: català, castellà, anglès i francès. Hi va haver jocs, contes, representacions, exposicions, audicions... tot per fomentar l'estima per les llengües i el seu ús. A les aules, als passadissos, al pati, tot era il·lusió, eferescència, descoberta. T'adones que no tot està perdut quan sorprèn la llússor que nia al fons dels ulls infantils mentre el seu cor batega i la seva imaginació es desbrida.

De pètals i fulls efímers | La simbologia de la diada de Sant Jordi ens proposa un subtil maridatge entre la rosa que sabem efímera i el llibre que volem perdurable. La flor no tarda a marcir-se, i al llibre massa sovint

ESCOLA DOCTOR ROBERT DE CAMPRODON



no li pertoca un destí gaire diferent. L'allau de visitants que envaeixen les llibreries i la munió de badocs que s'apleguen a l'entorn de les paradetes podrien fer suposar que vivim en un país de grans lectors, però és només un miratge.

Aquest any la proposta d'autors nascuts o ubicats a la nostra comarca ha estat fructífera. Hi havia esquers de tota mena, des de la recreació d'esce-naris de la postguerra a *Fora de cercle*, de Xavier Anton, fins als poemes intensos de *L'opi d'un hivern*, de Jordi Fornos, passant per una nova obra de l'arqueòleg Eudald Carbonell o el debut editorial de la professora de tantrisme Maite Domènech. Cal destacar especialment l'edició d'*Utopia*, de Thomas More, traduïda magistralment del llatí original per Joan Manuel del Pozo, i *L'última carícia*, *Terenci*, del camprodoní Manel Guitart, un recull de cinc relats francament excepcionals.

Les roses de Sant Jordi ja s'han esfullat, i els llibres, negligits als aparadors de les llibreries, apilats sense reclam als prestatges de les biblioteques o ajaguts closos a les tauletes de nit, esperen pacientment la mà que els engrapi, la mirada que els resse-gueixi, la lectura que els doni la vida.



RAMON ALABAU